

URZĄD MIASTA POZNANIA pl. Kolegiacki 17, 61-841 Poznań BIURO PODAWCZE		
WPLYNĘŁO DNIA	2019 -08- 29	WPLYNĘŁO DNIA
L. dz.		zab.
znak spr.		

Poznań, 01.08.2019 r.

Extinction Rebellion Poznań

xr.poznan@gmail.com

Pan Jacek Jaśkowiak
Prezydent Miasta Poznania

Szanowny Panie Prezydencie,

Jesteśmy mieszkańcami i mieszkankami Poznania z różnych środowisk i w różnym wieku. Połączyła nas jednak obawa o nasze życie oraz przyszłość następnych pokoleń. Kryzys klimatyczny oraz globalne ocieplenie są faktem, a wpływ działalności człowieka na jego postęp wykazuje ponad 97% badań naukowych¹. Kwestie opisane w tym liście dotyczą nas wszystkich i wierzymy w to, że wspólnie możemy zahamować przynajmniej niektóre procesy i zmiany klimatyczne.

Młode pokolenie, z tak świadomymi i odważnymi przedstawicielkami jak Greta Thunberg czy Inga Zasowska, wzywa nas do podjęcia konkretnych działań. Tymczasem politycy i osoby, które mają wpływ na kształtowanie aktualnej polityki społeczno-ekonomicznej odwracają wzrok i nie podejmują realnych decyzji. Narastający strach o przyszłość naszej planety powoduje, że coraz mniej ludzi decyduje się na zakładanie rodziny, a psycholodzy zaczynają diagnozować depresję klimatyczną. Już teraz zaczęła się masowa migracja klimatyczna na skalę, której nie jesteśmy w stanie podoląć. Dlatego domagamy się podjęcia natychmiastowych działań na terenie Poznania i okolic.

Domagamy się zorganizowania panelu obywatelskiego oraz wprowadzenia w życie wypracowanych przez niego rozwiązań, chroniących życie i zdrowie mieszkańców Poznania i okolic, które jest zagrożone trwającym kryzysem klimatycznym. Domagamy się również ogłoszenia w Poznaniu Klimatycznego Stanu Wyjątkowego oraz prowadzenia polityki klimatycznej opartej o aktualny stan wiedzy naukowej. Informowanie mieszkańców Poznania na temat zmian klimatu i ich skutków dla naszego życia oraz odpowiednia edukacja w tym

¹ John Cook et al. (2016). *Consensus on consensus: a synthesis of consensus estimates on human-caused global warming*. Environmental Research Letters, 11(4).

<https://doi.org/10.1088/1748-9326/11/4/048002>

William R. L. Anderegg et al. (2010). *Expert credibility in climate change*. Proceedings of the National Academy of Sciences 107(27). <https://doi.org/10.1073/pnas.1003187107>

zakresie jest obowiązkiem władz i mediów lokalnych. Dlaczego wybraliśmy taką formę debaty społecznej i dlaczego uważamy, że tak wyjątkowe środki są konieczne?

Podstawowe aspekty zmian klimatycznych zostały zrozumiane już w latach 70-tych. Naukowcy od dekad biją na alarm, a to, co kiedyś było uważane za przesadny katastrofizm, obecnie wygląda jak scenariusz najbardziej prawdopodobny². Utrzymanie wzrostu temperatur na poziomie 1,5 stopni Celsjusza doprowadzi do ekstremalnych warunków życia w wielu regionach, zwłaszcza tych najbiedniejszych. Niedoborów wody doświadczy wówczas 500 milionów osób, 36 milionów zmierzy się ze stratami w plonach, aż do 4,5 miliarda będzie narażonych na fale upałów³. Już teraz na niedostatek wody cierpi ponad 40% światowej populacji⁴. Radykalnie zmieniające się warunki klimatyczne wpływają na wszystkie organizmy żywe zamieszkujące naszą planetę. Uczeni i naukowcy, m.in. z Uniwersytetu Stanforda oraz Narodowego Uniwersytetu Autonomicznego Meksyku, mówią o zjawisku masowego wymierania gatunków na skutek rosnącego zanieczyszczenia powietrza, wód i gleby oraz masowego niszczenia ich siedlisk (m.in. topnienie lodowców czy rabunkowa polityka leśna w Amazonii). W ciągu ostatnich 40 lat zanotowano średni spadek populacji kręgowców równy 60%⁵. Miliardy istot, które niegdyś dzieliły z nami planetę, już zginęło. Wkrótce możemy pożegnać takie gatunki jak nosorożec, słoń, żyrafa czy bałtyckie foki i morświny.

To przede wszystkim człowiek przyczynia się do globalnego ocieplenia poprzez dramatycznie wzrastającą emisję dwutlenku węgla. Aktualnie notujemy najwyższy poziom CO₂ w atmosferze w historii pomiarów i niestety poziom ten cały czas rośnie. Dwutlenek węgla jest wypuszczany do atmosfery 100 razy szybciej niż podczas naturalnych procesów epoki przedindustrialnej, w tym tych, które miały miejsce pod koniec ostatniego zlodowacenia⁶. Uwalnianych jest jednocześnie coraz więcej innych szkodliwych substancji – Bank Światowy wskazuje zanieczyszczenie powietrza jako czwarty najczęstszy czynnik

² Nathaniel Rich, *Losing Earth*, New York Times Magazine, 1 sierpnia 2018 r.

<https://www.nytimes.com/interactive/2018/08/01/magazine/climate-change-losing-earth.html>

³ *Global Warming of 1,5° C*, IPCC (2018), s. 453. <https://www.ipcc.ch/sr15>

⁴ Cel 6: Czysta woda i warunki sanitarne, Cele Zrównoważonego Rozwoju, Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie, lipiec 2019 r. <http://www.un.org.pl/cel6>

⁵ *Living Planet Report 2018*, WWF. <https://www.worldwildlife.org/pages/living-planet-report-2018>

⁶ Rebecca Lindsey, *Climate Change: Atmospheric Carbon Dioxide*, National Oceanic and Atmospheric Administration, Departament Handlu Stanów Zjednoczonych, 1 sierpnia 2018 r. <https://www.climate.gov/news-features/understanding-climate/climate-change-atmospheric-carbon-dioxide>

zgonów na świecie⁷. Przy obecnych trendach wyczerpiemy budżet węglowy utrzymujący ocieplenie poniżej 2 stopni Celsjusza przed rokiem 2023. Większy wzrost temperatur to również ryzyko przeciążenia systemu ratowniczego i opieki zdrowotnej⁸. Polskie szpitale nie są przygotowane do udzielania pomocy na taką skalę.

Globalne ocieplenie już teraz skutkuje masowymi migracjami klimatycznymi, ostatnio w Indiach czy Somalii. W 2017 r. w wyniku katastrof naturalnych w 135 krajach, blisko 19 milionów ludzi było zmuszonych do migracji⁹. Do 2050 roku, zmiany klimatu doprowadzą do masowych migracji 140 milionów osób z Afryki Subsaharyjskiej, Południowej Azji i Ameryki Łacińskiej¹⁰. Konsekwencje migracji to problemy takie jak niedobory wody, wzrost cen żywności czy niewydolność systemu ochrony zdrowia. W czerwcu bieżącego roku Poznań zmagał się z falą upałów, będąc jednym z kilku najgorętszych miast w Polsce, a temperatura przekroczyła 35 stopni Celsjusza w cieniu. W ciągu jednego miesiąca wystąpiły aż dwie noce tropikalne, czyli takie, podczas których minimalna temperatura wynosi więcej niż 20 stopni. W czerwcu takie noce to rzadkość. Występują u nas pojedynczo od 2006 roku, jednak w XX wieku Poznań doświadczył tylko jednej - w 1951 r¹¹. Wysokie temperatury już teraz skutkują suszą¹², obniżeniem stanu wody w Warcie i wysychaniem Cybiny, problemem z zaopatrzeniem w wodę w Wielkopolsce przy zwiększonym jej zużyciu oraz wzrostem cen żywności, zwłaszcza owoców i warzyw. Główny Urząd Statystyczny podał, że ceny żywności w czerwcu wzrosły w stosunku do czerwca 2018 r. o 6,2%. W górę poszły szczególnie ceny warzyw - aż o 27,3%¹³. Ile zapłacimy za pietruszkę na Rynku Jeżyckim pod koniec lata? Jak

⁷ *Death in the Air: Air Pollution Costs Money and Lives*, Bank Światowy, 8 września 2016 r.
<https://www.worldbank.org/en/news/infographic/2016/09/08/death-in-the-air-air-pollution-costs-money-and-lives>

⁸ *Zmiana klimatu niepokoi lekarzy*, Nauka o klimacie, 13 maja 2019 r.
<https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/zmiana-klimatu-niepokoi-lekarzy-360>

⁹ *World Development Report 2010: Development and Climate Change*, Bank Światowy, s. 5.
<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/4387>

¹⁰ *Groundswell: Preparing for Internal Climate Migration*, Bank Światowy, 19 marca 2018 r.
<https://www.worldbank.org/en/news/infographic/2018/03/19/groundswell---preparing-for-internal-climate-migration>

¹¹ Julia Theus, *Poznań bije pogodowe rekordy. Noce tropikalne i najwyższa dobową temperaturę od 60 lat*, Gazeta Wyborcza Poznań, 25 czerwca 2019 r.
<http://poznan.wyborcza.pl/poznan/7,36001,24933338,poznan-jednym-z-najgorętszych-miast-polski-noce-tropikalne.html>

¹² *Ostrzeżenie służby hydrogeologicznej nr 1/2019*, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 19 lipca 2019 r.
<https://www.pgi.gov.pl/aktualnosci/display/11643-ostrzezenie-sluzby-hydrogeologicznej-1-2019.html>

¹³ Przemysław Mosur-Darowski, *Coraz droższa żywność. "Nic nie wskazuje na to, by ceny miały przestać rosnąć"*, Onet, 15 lipca 2019 r.
<https://wiadomosci.onet.pl/kraj/dlaczego-zywnosc-drozeje-eksperci-komentuja-wzrost-cen-na-rynku/78pl7w8>

bardzo wszystkie te czynniki odbijają się na zdrowiu poznaniaków, zwłaszcza dzieci oraz seniorów?

Władze wciąż nie dostrzegają zmian klimatycznych w perspektywie ich wpływu na prawa człowieka. Tymczasem podstawowym prawem człowieka jest prawo do życia w zdrowiu i spokoju. Ryzyko związane z kryzysem klimatu uderza bezpośrednio w prawo do bezpieczeństwa i dobrego życia mieszkańców Poznania i okolic, czyli również dostępu do czystej wody i powietrza. Klimatyczny Stan Wyjątkowy ogłosiło już blisko 700 miast, stanów i samorządów na całym świecie, np. Genewa, Mediolan, Kilonia czy Ottawa. Mieszkańcy Poznania mogą być kolejną odważną społecznością. Kochamy nasze miasto i już teraz zauważamy proekologiczne inicjatywy jego władz. Doceniamy coraz liczniejsze ścieżki rowerowe, hotele dla pszczoł czy takie projekty jak budowa nowoczesnego schroniska dla zwierząt przy ulicy Kobylepole. Jednak problem jest o wiele poważniejszy. Wymaga wyjątkowego rozwiązania i wielkich zmian, uwzględniających całe spektrum społeczeństwa i mieszkańców Poznania.

Wierzmy, że jest Pan otwarty na dialog społeczny i wierzymy w to, że wspólnie możemy zdziałać wiele. Dlatego uważamy, że panel obywatelski będzie najlepszą drogą do wypracowania i wprowadzenia konkretnych rozwiązań, chroniących życie i zdrowie mieszkańców Poznania, które jest zagrożone trwającym kryzysem klimatycznym¹⁴. Może Pan liczyć na organizacyjne i merytoryczne wsparcie grupy Extinction Rebellion Poznań oraz Młodzieżowego Strajku Klimatycznego w realizacji tego przedsięwzięcia (na początek załączamy dokument tłumaczący najważniejsze zasady paneli obywatelskich). Prosimy również o przekazanie niniejszego listu do Rady Miasta.

Kryzys klimatyczny wymaga odważnych decyzji i systemowych działań, których realizacja wykracza poza okres jednej kadencji. Ziemia jest jedna, a my skracamy jej życie - nasze życie. Wszyscy potrzebujemy odwagi, później przyjdzie czas na nadzieję.

¹⁴ Inne źródła:

- a) Naomi Klein, *To zmienia wszystko. Kapitalizm kontra klimat*, 2016.
- b) *Stanowisko Komitetu Geofizyki PAN w sprawie postępującej zmiany klimatu*, Państwowa Akademia Nauk, Warszawa, 24 maja 2018 r.
- c) Dr. Gail Bradbrook, *Wykład podczas spotkania Extinction Rebellion England*.
- d) *Zmiany klimatu: oficjalne stanowisko Polskiej Akademii Nauk*
<https://informacje.pan.pl/index.php/informacje/nauki-scisle-i-nauki-o-ziemi/2715-zmiany-klimatu-oficjalne-stanowisko-polskiej-akademii-nauk>.

Lista sygnatariuszy

Organizatorzy:

1. Extinction Rebellion Poznań
2. Młodzieżowy Strajk Klimatyczny

Organizacje wspierające i działacze społeczni:

3. Koalicja Antysmogowa Bye Bye Smog
4. Koalicja ZaZieleń Poznań

URZĄD MIASTA POZNANIA 03 pl. Kolegiacki 17, 61-841 Poznań BIURO PODAWCZE		
WPLYNĘŁO DNIA	2019 -08- 29	WPLYNĘŁO DNIA
L. dz. _____ zał. _____ znak spr. _____		

Członkowie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. środowiska oraz Koalicji Klimatycznej:

5. Liga Ochrony Przyrody
6. Polski Klub Ekologiczny

Członkowie Koalicji Klimatycznej:

7. Center for Clean Air Policy (członek wspierający)
8. Fundacja Aeris Futuro
9. Fundacja ClientEarth Poland
10. Fundacja Efektywnego Wykorzystania Energii
11. Fundacja Ekologiczna Arka
12. Fundacja Ekologiczna Zielona Akcja
13. Fundacja Ekorozwoju
14. Fundacja GAP Polska
15. Fundacja Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju
16. Greenpeace
w tym: Agata Purol, Greenpeace Poznańska Grupa Lokalna
17. Instytut na rzecz Ekorozwoju
18. Klub Gaja
19. Polska Zielona Sieć
20. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
21. Społeczny Instytut Ekologiczny
22. Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia
23. WWF
24. Zielone Mazowsze

Członkowie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. środowiska:

25. Agencja Informacji i Ochrony Środowiska
26. Fundacja Biblioteka Ekologiczna
27. Fundacja "Na Straży Przyrody"
28. Fundacja "Strefa Zieleni"
29. Klub Przyrodników Koło Poznańskie
30. Społeczna Inicjatywa Wyborcza POZNANIACY
31. Centrum Promocji Ekorozwoju

32. Stowarzyszenie "Krzyżanka"
33. Stowarzyszenie My Poznaniacy
34. Stowarzyszenie "Prawo do Miasta"
35. Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania
36. Stowarzyszenie Kolektyw Kąpielisko
37. Stowarzyszenie Morasko XXI
38. Stowarzyszenie Driada

39. Centrum Inicjatyw Międzykulturowych HORYZONTY
40. Fundacja "Rozwój TAK - Odkrywki NIE"
41. Grupa EKOPRO
42. Health and Environment Alliance (HEAL) Polska
43. Po-Dzielnia
44. Stowarzyszenie "Ekologiczna Wielkopolska"
45. Stowarzyszenie "Jeden Świat"
46. Stowarzyszenie "Lepszy Świat"
47. Stowarzyszenie "Scena Robocza"
48. Strajk Kobiet Poznań

49. Józef Drzazgowski, Prezes Stowarzyszenia Ekologicznego "EKO-PRZYJEZIERZE"
50. Piotr Paisert, Członek Zarządu Wielkopolskiego Związku Pracodawców Prywatnych im. Cyryla Ratajskiego
51. dr hab. Jacek Pniewski, Wydział Fizyki, Uniwersytet Warszawski, popularyzator nauki, związany z portalem Nauka o klimacie
52. Marcin Popkiewicz, fizyk, analityk megatrendów, dziennikarz, redaktor portalu Nauka o klimacie
53. Wiesław Rygielski, przewodniczący Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. środowiska, koordynator Koalicji Antysmogowej Bye Bye Smog
54. Anna Sierpińska, popularyzator nauki, redaktor portalu Nauka o klimacie
55. Marek Wasilewski, dyrektor Galerii Miejskiej Arsenał w Poznaniu

Poznańskie środowisko naukowe:

56. prof. UAM dr hab. Barbara Antczak-Górka, Zakład Geomorfologii, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
57. dr Jakub Barylski, Zakład Wirusologii Molekularnej, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
58. prof. dr hab. inż. Ryszard Błażejowski, Katedra Inżynierii Wodnej i Sanitarnej, Wydział Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
59. prof. zw. dr hab. Przemysław Czapliński, Zakład Antropologii Literatury, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
60. dr hab. Krzysztof Dobek, Zakład Elektroniki Kwantowej, Wydział Fizyki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
61. dr Maria Dobies, Zakład Fizyki Makromolekularnej, Wydział Fizyki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

62. dr Renata Dondajewska, Zakład Ochrony Wód, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
63. dr hab. Julia Durzyńska, Zakład Wirusologii Molekularnej, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
64. dr Bartłomiej Gołdyn, Zakład Zoologii Ogólnej, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
65. dr hab. Tomasz Joniak, Zakład Ochrony Wód, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
66. prof. UAM dr hab. Łukasz Kaczmarek, Zakład Taksonomii i Ekologii Zwierząt, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
67. dr Monika Karpińska-Kołaczek, Pracownia Ekologii i Monitoringu Mokradeł, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
68. prof. UAM dr hab. Katarzyna Kaszycka, Zakład Ekologii Ewolucyjnej Człowieka, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
(*Wspiera inicjatywę, wniosła zastrzeżenia do tonu listu*)
69. prof. zw. dr hab. Hanna Kmita, Zakład Bioenergetyki, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
70. prof. zw. dr hab. Marcin Molski, Zakład Chemii Teoretycznej, Wydział Chemii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
71. prof. dr hab. inż. Sadżide Murat-Błażejewska, Zakład Hydrologii i Zasobów Wodnych, Wydział Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
72. dr Beata Anna Polak, Pracownia Pytań Granicznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
73. prof. zw. dr hab. Tomasz Polak, Pracownia Pytań Granicznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
74. prof. UAM dr hab. Władysław Polcyn, Zakład Fizjologii Roślin, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
75. dr Łukasz Wojtyła, Zakład Fizjologii Roślin, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
76. prof. UAM dr hab. Joanna Ziomek, Zakład Zoologii Systematycznej, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu